

[Marianne Jelved]

klar besked om, hvordan indsatsen skal finansieres. Dette handlingsprogram må også rumme et overblik over, hvordan amter og kommuner prioriterer, og en vurdering heraf. Kun på den måde kan vi få en mere reel miljødebat.«

Dette er lige så rigtigt i dag som dengang.

Den daværende regering fremlagde en plan i juni 1986. Den var efter Det Radikale Venstres opfattelse ikke tilfredsstillende. Den 7. april 1988 kom firkløverregeringen med en plan for miljøinvesteringer 1989-1994. Den prioriteringsplan var efter Det Radikale Venstres opfattelse bedre end det tidligere forslag, men ikke god nok. Det Radikale Venstre havde kritiske kommentarer til den plan.

Vi fandt det nemlig ikke så interessant i sig selv at få fastlagt en investeringsramme for en årrække. Vi så helst, at der ud over en nødvendig oprydning efter fortidens synder, ud over en afbødning af konsekvenserne af vores samfundsindretning og levevis, ud over disse måder at holde problemerne stangen på også var nogle perspektiver, ideer og prioriteringer, der kunne vise vejen til en omstilling til en anden udvikling, til en integration af miljøpolitikken i alle områder af samfundet fra den enkelte borgers indsats til erhvervenes og det offentliges indsats i hverdagen.

Vi så gerne en plan, der gjorde det muligt at prioritere indsatsen, og prioriteringen burde ske ud fra en vurdering af problemernes alvor og ud fra en overordnet strategi.

I dag noterer Det Radikale Venstre med tilfredshed, at der i denne redegørelse om mål og midler, som vi behandler i dag, er prioriteret med en forstærket indsats i forhold til, hvad der tidligere er foreslået på tre områder. Denne prioritering angiver en overordnet strategi for en omstillingsproces.

De tre områder er: udvikling, renere teknologi og genbrugsområdet, som tilsammen får en milliard kroner mere, end der tidligere har været tillagt disse to områder. De 165 mio. kr. er hentet fra det punkt, der i den tidligere regerings plan hed: miljø i øvrigt, men de 835 mio. kr. er en decideret forøgelse til disse to områder og derfor udtryk for regeringens og dermed også Det Radikale Venstres ønske om at prioritere på denne måde for at skabe muligheder for omstillinger i dette samfund.

Det tredje punkt, der er prioriteret stærkt, er forebyggelsen af foranstaltninger på naturområdet. Der er 300 mio. kr. mere, end der har været i den tidligere regerings prioriteringsplan, de 150 mio. kr. er flyttet fra punktet miljø i øvrigt, mens de 150 mio. kr. er en decideret oprioritering.

Det er korrekt, som det er blevet sagt fra denne talerstol, at Det Radikale Venstre fremsatte en pressemeddelelse den 28. april 1988, og jeg skal lige gøre rede for, hvor vi kan se at vi er imødekommet, om man så må sige.

Datamaterialet satte vi spørgsmålstejn ved. Det er i mellemtiden blevet udbygget, og det er bl.a. derfor, vi i dag kan forholde os til, hvordan landbrugets indsats er.

Som noget nyt i den plan om mål og midler, vi behandler i dag, er driftsudgifter og effektvurderinger kommet med, og det er en klar forbedring.

Der er også en langsigtet strategi; den har jeg nævnt. Der er prioriteret ud fra problemernes alvor. Det er helt klart, at det er sket i denne plan, og jeg kan bare give et eksempel for at illustrere det, og det er eksemplet om kloakering, hvor der står i miljøministerens »Mål og midler«, at man skal underprioritere, hvis man kan sige det, holde igen med kloakering i sommerhusområder. Det er en klar ændring, det er en prioritering, hvor man vælger at udskyde nogle ting, fordi man vurderer, at de miljøeffekter, der vil komme af det, er mindre, end det er rimeligt i forhold til investeringernes omfang.

Der er også taget hensyn til dansk teknologi, og jeg vil gerne minde om, hvis jeg må have lov til det, at den 5. november 1987 stod jeg for første gang på denne talerstol og fik vedtaget en dagsorden om NO_x-udledning, og der var en af pindene i dagsordenen, der sagde, at vi skulle støtte og kræve af dansk teknologi, at den skulle arbejde med på dette, at vi skulle have danske teknologiske løsninger på vore miljøproblemer.

Det gav nogle drøje hug bl.a. fra S og SF, som ikke kunne acceptere det, og slet ikke i forhold til NO_x-udledningerne og det samarbejde, vi skulle have med andre lande i Europa om det. Det Radikale Venstre valgte den 5. november 1988 at sætte det ind i dagsordenen. Det blev vedtaget. Vi vidste godt, hvilke konsekvenser det ville få, nemlig at vi ikke ville kunne leve op til de krav om reduktion af NO_x-ud-